

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor bezpečnostní politiky

Praha 31. ledna 2023

Počet listů: 14

Projevy extremismu a předsudečné nenávisi

Souhrnná situační zpráva 2. pololetí roku 2022

Obsah

1. Informace k vývoji extremistické scény v 2. pololetí roku 2022	3
1.1. Shrnutí	3
1.2. Pravicoví extremisté	3
1.3. Xenofobně populistické subjekty	4
1.4. Paramilitární a domobranecké skupiny	6
1.5. Anarchistické hnutí	7
1.6. Ortodoxní komunisté	7
1.7. Média šířící nenávistné předsudky	9
1.8. Nábožensky motivovaný extremismus	9
1.9. Další relevantní události související s extremismem a terorismem	9
2. Statistiky	11
2.1. Nenávistně motivovaná kriminalita v prvním pololetí roku 2022	11
2.2. Nenávistně motivovaná kriminalita v prvním pololetí roku 2022 podle krajů	13

1. Informace k vývoji extremistické scény v 2. pololetí roku 2022

1.1. Shrnutí

Ve druhé polovině roku 2022 musela Česká republika čelit celé řadě společenských, ekonomických i politických problémů, které představují živnou půdu pro extremistická a xenofobní uskupení. Tyto subjekty ale nabízenou příležitost nedokázaly dostatečně využít.

S výjimkou hnutí Svoboda a přímá demokracie lze považovat tuzemské subjekty za marginální. Zpravidla jde o skupiny, které mají omezený dosah, případně omezenou dobu fungování. Často je limitují i vzájemné rozpory.

V České republice nicméně vznikla velká, a zatím indiferentní, skupina osob, která vyjadřuje nespokojenost se současným společenským uspořádáním a směřováním státu. Tato skupina je silně ovlivněna konspiračními teoriemi a představuje snadno manipulovatelný cíl pro extremistické a xenofobní politiky, případně pro hybridní působení cizí moci. Potenciál pro ohrožení demokratických základů v České republice existuje a může se zvyšovat.

Dosavadní zkušenosti z České republiky i ze zahraničí pak dokazují, že okamžitou bezpečnostní výzvou je online radikalizace. Je relevantní pro různé věkové i společenské skupiny i pro různé ideologické směry.

1.2. Pravicoví extremisté

Současné policejní poznatky z tuzemska i zahraniční zkušenosti dokládají, že největší hrozbu z pohledu pravicového extremismu představují **izolované online komunity**. Jsou nepočetné a jejich členové se zpravidla veřejně neprojeví. Jejich riziko spočívá v tom, že z nich mohou vzejít osamělí útočníci.

V online prostředí se vytvořila nová extremistická subkultura s vlastním jazykem, ideologií, životním stylem či hodnotami, která je laikům mnohdy obtížně srozumitelná. Její členové operují s „odvážnějšími“ konspiračními teoriemi, používají více nenávisný slovník a zastávají radikálnější názory. K dispozici mají širokou paletu radikalizujících obsahů, včetně mobilizačních manifestů a návodů k uskutečnění násilných přímých akcí. Členové těchto komunit jsou rovněž dobře jazykově vybaveni, což jim umožňuje navazovat kontakty se zahraničními kolegy. V komunikaci s nimi se utvrzují ve svém přesvědčení, získávají odvalu a nacházejí inspiraci. Samozřejmostí je pak schopnost využívání informačních technologií, včetně nových komunikačních prostředků.

Členové těchto komunit nemusejí mít vazbu na tradiční extremistické struktury. Z jejich pohledu jsou už příliš zkostnatělé a umírněné. Nenávistná podstata ale u obou skupin zůstává stejná. Jádrem obsahu je stejné, liší se forma a míra radikality.

Není proto možné ignorovat **varovné zprávy**, které přicházejí ze zahraničí¹ i z České republiky. V listopadu Krajský soud v Brně odsoudil muže k třicetiměsíčnímu podmíněnému trestu s tříletým odkladem pro přípravu teroristického útoku. V době spáchání skutku plánoval nepnoletý mladík odpálit výbušniny u velvyslanectví USA, Izraele a Číny. Soud mu dále uložil dohled probačního úředníka a ústavní léčbu.

Na české scéně působí skupina, která představuje jakýsi mezistupeň mezi radikálními online komunitami a tradičními extremisty. Antisemitská a homofobní **Dělnická mládež** se profiluje vyhroceně nenávisťou rétorikou a výhrůžnými vzkazy. Její členové hovoří o „*nevyhnutelném zúčtování s vlastizrádcí*“, „*černém hladovém oku*“ sionistů, kteří zkoušejí, co si bílý člověk nechá líbit, „*LGBT mrzácích*“ apod. V červenci zveřejnili mládežníci tento text: „*Několik našich kamarádů sedí za své politické názory ve vězení nebo dostali podmíněný trest. Většinou se tak stalo díky udavačům. Pamatujte si, vy špinaví udavači, že několik z vás jsme již vypátrali! Víme, kde bydlíte, kde pracujete atd. Vše je pouze otázkou času. A ten čas se vám díky událostem ve světě krátí rychleji.*“ Ve sledovaném období si rovněž chválili „*vynikající knihy*“ neonacistického autora Williama Luthera Pierce².

Představitelé **Dělnické strany sociální spravedlnosti**, ani **Národní demokracie** žádnou významnější akci nepořádali. Jejich vliv dlouhodobě upadá. Jejich elektorát přebírají jiné „*vlastenecké subjekty*“. Nedokáží přicházet s vlastními nosnými tématy a postrádají charismatické lídry. Některé subjekty a někteří aktivisté z nacionalistického spektra je považují za příliš kontroverzní a nechtějí se s nimi spojovat.

Neorganizovaní **neonacističtí militanti** se veřejně příliš neprojevovali. V posledních letech iniciují spíše náhodné situační konflikty. Nemají již významnější politické ambice. Nezúčastňují se zpravidla ani současných veřejných shromáždění, která pro ně nemají patřičný náboj. Starší aktivisté nemají pochopení pro přesun do online prostoru a tzv. „*internetové válčení*“.

Neonacističtí chuligáni nadále provozovali bojové sporty. Někteří z hooligans propadají závislosti na omamných látkách. Vliv na to mj. mají i družební svazky s polskými kolegy, kteří prodávají drogy.

Středočeský krajský soud v odvolacím řízení potvrdil podmíněné tresty odnětí svobody uložené stoupencům Národního odporu pro trestný čin založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka.³

1.3. Projevy předsudečné nenávislosti a další projevy představitelů xenofobně populistických subjektů

Xenofobně populistické subjekty se zaměřily ve sledovaném období spíše na zdražování, energetickou krizi či válku na Ukrajině. Předsudečně motivované aktivity a projevy proti menšinám byly spíše na útlumu.

¹ V České republice např. velmi rezonovala říjnová střelba v bratislavském klubu Tepláreň.

² Tvorba Pierce inspirovala pachatele rasistických násilných trestných činů, včetně např. teroristy Timothyho McWeigha.

³ Jednalo se o skutky z let 2008 a 2009. Podmíněné tresty byly odsouzeným vyměřeny v délce devět až 18 měsíců.

Nárůst migrace tzv. balkánskou trasou tentokrát nevedl, ve srovnání s prvním migrační vlnou v roce 2015, k výraznějším nenávisným **projevům proti muslimům či migrantům**. S pojmy islamizace a imigrace výrazněji operovalo pouze hnutí Svoboda a přímá demokracie. Krajský soud v Ústí nad Labem uložil podmíněný trest muži, který schvaloval protimuslimský teroristický útok v novozélandském městě Christchurch.

Nadále byly registrovány i **projevy antisemitismu**. V online prostoru se šíří řada konspiračních teorií o židovských světovládných ambicích. Stalo se zvykem používat opisná pojmenování, kterými se autoři výroků snaží vyhnout trestnímu postihu. Z kontextu je přitom zjevné, že výroky směřují proti Židům.⁴

Organizované **projevy anticiganismu** nebyly registrovány. Zpravidla se jednalo pouze o ad hoc události motivované předsudky vůči Romům.⁵ Městský soud v Praze potvrdil podmíněný trest udělený bývalému poslanci hnutí Svoboda a přímá demokracie Miloslavu Roznerovi za výrok o „neexistujícím pseudokoncentráku“ v Letech u Písku.⁶

V souvislosti s válkou na Ukrajině se objevily **projevy namířené proti Ukrajincům**. Nejznámější kauzou bylo odsouzení známých dezinformátorů Patrika Tušla a Tomáše Čermáka za nenávisná videa zaměřená proti Ukrajincům.⁷ Nejvyšší nepodmíněný trest byl ovšem udělen Okresním soudem Praha – západ muži, který ve Vraném nad Vltavou v opilosti s nožem v ruce vtrhl na oslavu narozenin, vyhrožoval přítomným a vykřikoval protiukrajinské a antisemitské nadávky. Nadávkami a výhrůžkami pak počastoval i dorazivší policisty a záchranáře.⁸ Registrovány ovšem byly i projevy namířené proti ruské menšině.

Pražští detektivové se zabývali dvěma případy v online prostoru, které souvisely se střelbou v bratislavském klubu Tepláreň. V jednom případě pisatel reagoval na avízo k pietnímu shromáždění v Praze slovy „*Aspoň vím, kam mám jít se samopalem*“, v druhém případě se jednalo o schvalování činu slovenského střelce.⁹ Jeden z dezinformačních webů zveřejnil text zpochybňující pachatelovu motivaci a naznačující, že „elity“ chtějí případu zneužít k represím proti vlastencům.

Komunální volby opět prokázaly, že hnutí **Svoboda a přímá demokracie** nemá v českém „pronárodním prostředí“ konkurenci.¹⁰ Představitelé hnutí si jsou vědomi svého výlučného postavení a pečlivě si ho hlídají. Konkurenční „vlastenečtí“ aktivisté se v některých případech

⁴ V současnosti se např. hovoří o Židech jako o „Chazarech“. Podle jedné z konspiračních teorií stojí za válkou na Ukrajině. Pokoutně se zde mají snažit vytvořit svou Chazarskou říši. O „chazarských teroristech z USA-NATO“ psal na svém facebookovém profilu např. Jiří Černožský.

⁵ V listopadu např. odsoudil Okresní soud v Olomouci pro trestné činy hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, výtržnictví a ublížení na zdraví k devítiměsíčnímu podmíněnému trestu muže, který v květnu rasisticky urážel skupinu Romů a jednoho z nich napadl.

⁶ Obvodní soud pro Prahu 4 mu uložil pro trestný čin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia půlroční podmíněný trest s roční zkušební dobou.

⁷ Okresní soud v Kladně odsoudil pro hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob a podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod Tušla k desetiměsíčnímu a Čermáka k šestiměsíčnímu trestu odnětí svobody. Krajský soud v Praze posléze trest Tušlovi potvrdil, Čermákovi snížil na podmíněný v délce deset měsíců s dvouletou zkušební dobou.

⁸ Recidivista se dle soudu v opilosti dopustil celkem čtyř trestných činů výtržnictví, násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci, vyhrožování s cílem působit na úřední osobu a nebezpečného vyhrožování a byl mu uložen dvacetiměsíční nepodmíněný trest.

⁹ Detektivové pisatele obvinili ze schvalování trestného činu a podpory a propagace terorismu.

¹⁰ Získalo 492 mandátů. Ve volbách roku 2018 to bylo jen 155 zastupitelských křesel.

pokoušejí vytvořit vůči hnutí Tomia Okamury alternativu. Zpravidla ale nejsou politicky úspěšní a postupně končí v zapomnění.¹¹

Ve sledovaném období představitelé hnutí Svoboda a přímá demokracie upozadili xenofobní témata. Prioritně se věnovali kritice vlády, její domácí i zahraniční politiky.¹²

Silným tématem hnutí se stala **válka na Ukrajině**. Tomio Okamura v televizním interview např. uvedl, že neví, kdo válku reálně rozpoutal. K dotazu moderátora, zda ruský útok byl vyvolán nutností chránit ruskou tamní etnickou menšinu, uvedl, že „*na tom něco pravdy být může*.“ Naprosto jasno mají politici hnutí o vládní podpoře bránící se Ukrajině. Okamura představitelce vlády označoval za „*válečné štváče*“, poslanec Jiří Kobza psal o vládě „*vlastizrady*“, o služkách „*zaoceánských bankéřů*“ apod. Kobza rovněž obvinil „*novinářské prostitutky*“ či „*neukojené mocichtivé feny*“ ze snahy zatáhnout Českou republiku a celou Evropu do války. Díky práci novinářů se ve sledovaném období podařilo vyvrátit řadu lží a dezinformací šířených kremelskou propagandou. Opakovaně byly např. vyvraceny obsahy, které sdílel ve sledovaném období europoslanec Ivan David.¹³

Poslanci hnutí Svoboda a přímá demokracie nominovali jako svého kandidáta do prezidentských voleb Jaroslava Baštu. Předseda hnutí o něm uvedl, že „*chce jako jediný odvolat premiéra Fialu a jeho vládu*.“ Ve snaze získat podporu voličů nespokojených se současnou vládou prezentoval Okamura protiústavní názor, že prezident má takovou pravomoc „*bez jakýchkoli dalších podmínek*“.

Obvodní soud v Bruntále odsoudil k peněžitému trestu 45.000,- bruntálského zastupitele za SPD Daniela Makaye za jeho výroky o „*výborné strategii*“ Vladimira Putina během války na Ukrajině, doplněné např. i doporučením k využití vodíkové bomby. Trest za popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia potvrdil i Krajský soud v Ostravě.

Obvodní soud pro Prahu 7 udělil dvouletý podmíněný trest bývalému poslanci Lubomírovi Volnému pro trestný čin šíření poplašné zprávy.¹⁴

1.4. Paramilitární a domobranecké skupiny

Hlavní domobranecké skupiny již ztratily svůj vliv. Uškodily jim osobní animozity mezi čelními představiteli, informování veřejnosti o jejich činnosti ze strany médií a v neposlední řadě i postup státu¹⁵. Pro některé členy těchto domobran byl odmítavý postoj bezpečnostní komunity překvapením. Z obavy z možného postihu se stáhli do ústraní.

¹¹ Hnutí Svoboda a přímá demokracie se např. vymezilo vůči skupině kolem aktivisty Ladislava Vrábela.

¹² Hnutí dlouhodobě kritizuje EU a NATO. Vymezuje se proti postoji vlády k válce na Ukrajině, míře pomoci ukrajinským uprchlíkům a prosazuje mírová jednání s kremelským režimem.

¹³ Ivan David ve sledovaném období např. sdílel lživou zprávu o tom, že ukrajinský prezident vydal knihu s názvem *Můj boj*, jejíž obálka připomíná Hitlerův *Mein Kampf*. Tato dezinformace vznikla v reakci na kremelské tvrzení u nutnosti „*denacifikace*“ Ukrajiny.

¹⁴ Volný na facebookovém profilu uvedl, že „*se připravuje plán na diskreditaci ivermektinu pomocí úmrtí (tedy vraždy) několika pacientů, kteří jej budou užívat*“. Ivermektin je lék, o kterém se hovořilo v souvislosti s léčbou onemocnění COVID-19. Volný byl zvolen do Poslanecké sněmovny za hnutí Svoboda a přímá demokracie. Posléze z něj ale vystoupil a angažoval se v jiných politických subjektech. Proti rozsudku se odvolal.

¹⁵ Zejména trestní řízení proti Československým vojákům v záloze či zákon o nakládání se zbraněmi, kterého se zalekla Zemská domobrana.

V současnosti nekoordinované skupiny nepředstavují riziko pro demokratické základy státu. Potenciální hrozbu může znamenat menší skupinka militantů, které se podaří získat přístup ke zbraním či výbušninám. Rovněž je velmi důležité, aby se starším protisystémovým domobrancům nedařilo indoktrinovat mladé příznivce.

Městský soud v Praze se zabýval v odvolacím řízení žalobou místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Olgy Richterové proti Nele Liskové za šíření hoaxy, že chce přijmout desítky tisíc uprchlíků a věnovat jim startovní byty. Richterová se stala následně terčem urážek a výhrůžek.¹⁶

1.5. Anarchistické hnutí

Anarchistické kolektivy nadále primárně **reflektovaly dění na Ukrajině**. Stále byly diskutovány otázky, zda anarchisté mohou podporovat ukrajinský stát a zda a jak se mohou na jeho straně zapojit do válečných operací. Většina českých anarchistů se přiklání k myšlence, že prioritou je poražení kremelského režimu. Teprve poté se lze zaměřit na organizování společnosti dle anarchistických myšlenek. Jejich odpůrci se naopak spoléhají na odpor pracující třídy např. formou sabotáží či odmítání vojenské služby.

Další činnost anarchistů byla velmi difúzní, zahrnovala např. projevy solidarity s vězňými či stíhanými zahraničními soudruhy, připomínání událostí z anarchistické historie, reflexi dění v zahraničí, upozorňování na ekologická témata apod.

Antifašistická akce se vyjádřila k útoku v bratislavském klubu Tepláreň. Uvedla na svém webu: „*Konspirační teorie zabíjí. A v nás se zase budí vztek. Pokud totiž nezačneme vykopávat z veřejného prostoru podobný nenávistný mor, sežere nás nakonec všechny*“. Tento vzkaz lze vykládat tak, že aktivisté Antifašistické akce přehodnocují svoje postoje ohledně toho, s kým je třeba bojovat.¹⁷

Policisté obvinili anarchistického aktivistu z trestných činů násilí proti orgánu veřejné moci a poškozování cizí věci v souvislosti se zapálením kontejnerů v Teplicích. Obě akce proběhly v roce 2021 a byly namířeny proti policii, druhá i proti boháčům.¹⁸

1.6. Ortodoxní komunisté

Význam ortodoxních komunistů nadále upadal. Stará generace přestává být veřejně aktivní, mladí aktivisté nepřicházejí v relevantních počtech. Komunistické skupiny také ovlivnilo skončení působení Komunistické strany Čech a Moravy v parlamentu. Jistého ohlasu se ve sledovaném období dostalo pouze jednotlivcům. Josef Skála, který se dlouhodobě snaží získávat

¹⁶ Obvodní soud pro Prahu 1 v dubnu přikázal Liskové zveřejnit omluvu a zaplatit Richterové 50.000,- Kč. Městský soud v Praze v lednu 2023 potvrdil peněžitý trest, stejně jako povinnost zveřejnit omluvu na svém facebookovém profilu.

¹⁷ V souvislosti s utlumením aktivit neonacistických militantů ztratila Antifašistická akce svého primárního protivníka a ukončila své přímé akce. Omezila i svou publikační činnost.

¹⁸ Stejný aktivista pak byl ve zkráceném přípravném řízení odsouzen k podmíněnému trestu za posprejování plotu běloruského velvyslanectví. Tímto činem vyjadřoval nesouhlas s běloruským režimem a projevil solidaritu v této zemi vězněnému anarchistovi.

příznivce v tzv. „vlasteneckém spektru“, oznámil kandidaturu na prezidenta republiky.¹⁹ Další osoby z tohoto spektra na sebe upozornily pouze svými kontroverzními aktivitami či výroky.

Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 7 obžalovalo bývalého místopředsedu Komunistické strany Čech a Moravy Josefa Skálu, dále další dvě fyzické osoby a spolek provozující tzv. Svobodné rádio z přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia. V diskusi na tomto médiu Skála zpochybňoval historická fakta o tzv. katyňském masakru.²⁰ Obvodní soud pro Prahu 7 trestním příkazem uložil všem třem osobám osmiměsíční podmíněný trest a spolku peněžitý trest. Skála i další dvě osoby podali proti příkazu odpor, a případem se tak bude zabývat soud v rámci hlavního líčení.

Dva čeští komunisté, Roman Blaško a Jaromír Vašek, komentovali pro ruská média průběh zářijových pseudoreferend, která se konala na okupovaném Donbase.²¹ Pomáhají tímto svým činem legitimizovat kremelskou agresi. Roman Blaško je členem Komunistické strany Československa, v minulosti kandidoval v senátních volbách za Komunistickou stranu Čech a Moravy. Dále působil jako šéfredaktor Haló novin.²² Vašek je představitelem Společnosti přátel Luganské lidové republiky a Doněcké lidové republiky a dopisovatelem komunistického týdeníku Naše pravda.

Milovický zastupitel za Komunistickou stranu Čech a Moravy Zdeněk Milata na sebe upozornil okomentováním smrti českého dobrovolníka na Donbase slovy, že *„je dobře, že je o jednoho banderovce méně.“* Rovněž navrhl vyvlastnění Facebooku a sociálních sítí s tím, že *„si nějací Američané či Žid Zuckerberg nebudou dělat co chtějí.“*

Orgány činné v trestním řízení se dále věnovaly trestním řízením spojeným s představiteli komunistické moci v souvislosti se střelbou pohraničnicků na hranicích. Komunističtí funkcionáři čelili podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby. Klíčovou roli hrají znalecké posudky, které mají určit, zda jsou tyto osoby pro svůj věk a zdravotní stav schopny chápat obsah a smysl procesních úkonů v trestním řízení. V srpnu tak bylo zastaveno trestní stíhání Lubomíra Štrougala. Pozůstalí po usmrcených podali ústavní stížnost. V případě Vratislava Vajnara informace obsažené ve znaleckém posudku pokračování trestního řízení umožnily. Jeho kauzu bude znovu řešit Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1. Trestní stíhání Jana Fojtíka bylo Městským státním zastupitelstvím v Praze pravomocně zastaveno, ve věci ale byla podána ústavní stížnost. Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 7 zrušilo obvinění Františka Kincla a případ vrátilo Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu k dalšímu šetření. Také u Kincla měl být vypracován znalecký posudek o duševním stavu.

Městský soud v Praze zastavil pro promlčení trestní stíhání vedené proti bývalým příslušníkům Státní bezpečnosti Karlu Hájkovi, Rudolfu Peltanovi, Zbyňkovi Dudkovi a Jiřímu Šimákovi v souvislosti s prováděním akce Asanace.²³ Nejvyšší státní zástupce podal proti závěru odvolacího soudu o promlčení trestní odpovědnosti obviněných dovolání.

¹⁹ Skálovi se nakonec nepodařilo získat dostatek podpisů.

²⁰ V roce 1940 sovětská NKVD povraždila u obce Katyň tisíce polských občanů. Masakr komunistická propaganda svalovala na nacisty.

²¹ Ruská média zveřejnila s oběma muži rozhovory, ve kterých prezentovali, že žádné prohřešky v rámci hlasování nezaznamenali.

²² Deník spojený s Komunistickou stranou Čech a Moravy, ze kterého se později stal týdeník Naše pravda.

²³ V rámci akce Asanace příslušníci Státní bezpečnosti šikanovali disidenty a snažili se je přimět k emigraci.

Soudy se nadále zabývaly dalšími případy osob, které byly perzekuovány v době komunistické totality. Ministerstvo spravedlnosti odškodnilo dceru západoněmeckého občana Franze Stauberu, kterého v roce 1949 zastřelila pohraniční hlídka.

1.7. Média šířící nenávistné předsudky

Dezinformační média **sledovala prioritně prokremelskou linii**. Většina mediálních produktů tak v sobě měla zakomponovaný prvek prokremelské propagandy.

Škála obsahů byla rozmanitá a v průběhu času se měnila. Tvorbu alternativních médií lze přirovnat k produkci obří PR agentury, která má za cíl propagovat vše spojené s oficiální ruskou politikou (či příznivé pro tuto politiku) a kritizovat vše prozápadní a prodemokratické. Za tím účelem je prováděno každodenní sondování potenciálně vhodných témat a vhodných potenciálních příjemců. Toto téma je „vyzkoušeno“ na omezeném množství kanálů s omezeným množstvím příjemců. Pokud se „osvědčí“ je dále rozvíjeno pro širší komunitu a multiplikováno dalšími komunikačními platformami. Pokud nenalezne patřičnou odezvu, je jednoduše zapomenuto.

Za několik let jejich fungování se již podařilo jejich práci patřičně zmapovat a zanalyzovat. Generovaná témata jsou víceméně předvídatelná. Na jejich působení se nicméně obtížně a zdlouhavě hledá reakce. Tato média už našla svůj okruh příznivců, kteří jim bezmezně věří a odmítají sdělení seriózních médií. Tito příznivci pak mediální obsahy šíří prostřednictvím emailů a sociálních sítí. Nemají problém přijímat i naprosto protichůdné či rozporuplné informace.

Z hlediska nenávistných předsudků bylo možné sledovat velké množství **negativních zpráv spojených s muslimy a migranty**, jejichž „invazi“ už Západ údajně nedokáže čelit. Stabilní součástí mediální produkce se staly **antisemitské teorie** oscilující na hraně zákona. Děje se tak zpravidla na webech s nejasnou vlastnickou strukturou. Antisemitští propagandisté, zřejmě ve snaze vyhnout se trestnímu postihu, navíc články podepisují jmény neznámých osob údajně žijících v zahraničí. Ke konci roku se objevilo nové sdělení namířené proti Ukrajincům o tom, že si česká vláda údajně cvičí ukrajinské žoldáky, kteří mají být připraveni brutálně zasáhnout proti nespokojeným českým občanům.

Okresní soud v Ostravě začal projednávat případ šéfredaktora Vlasteneckých novin Radka Veličky v souvislosti se zveřejněním nenávistných článků v tomto médiu.

1.8. Nábožensky motivovaný extremismus

V České republice nebyly ve sledovaném období zaznamenány významnější projevy náboženského extremismu.

1.9. Další relevantní události související s extremismem a terorismem

V České republice se etablovala jako relevantní politická síla skupina nespokojených občanů, kteří nedůvěřují vládě, demokratickému systému a nesouhlasí se zahraničním směřováním státu. Tito lidé se se současným systémem hodnotově neztotožňují, nepocítují v něm oporu, nemají pocit,

že je pro ně přínosem. Hledají proto alternativu, se kterou dokáží souznít a ve které najdou pocit bezpečí, jistoty a stability.

Alternativu jim nabízejí rozličné **konspirační teorie**. Některé z nich představují komplexní myšlenkové struktury, které získávají spirituální charakter. Rizikovitost těchto konspiračních teorií spočívá v tom, že v sobě často zahrnují xenofobní a vyhoceně nacionalistické názory. Manipulují s příjemci a nezřídka mají ambici je radikalizovat. Příznivci konspiračních teorií tak mohou nacházet styčné plochy s extremistickými či xenofobně populistickými subjekty. Představují rovněž ideální cílovou skupinu pro vlivové působení cizí moci.²⁴

Různé konspirační teorie se šíří zejména prostřednictvím sociálních sítí. V online prostoru se etablovalo několik zkušených konspirátorů s vysokou sledovaností.²⁵ Stoupenci těchto konspiračních teorií vytvářejí nová společenství, která přecházejí z virtuálního prostoru do reality. V rámci různých veřejných akcí se pak tito lidé i reálně setkávají a utvrzují se ve svých názorech. Vznikají rozličné skupiny, které operují „vlastenectvím“ a nutností zásadně změnit fungování státu. Dostávají se do stále větší izolace od zbytku společnosti.

Konspirátoři zpravidla mobilizují své příznivce prostřednictvím **událostí s radikalizačním potenciálem**, jakými bylo např. zdražování, energetická krize, migrační krize, válka na Ukrajině či pomoc ukrajinským uprchlíkům. Stále ještě doznívala témata spojená s protiepidemickými opatřeními.

Šíření nepravdivých či zavádějících informací a agresivní chování dezinformátorů nepochybně ovlivnilo část společnosti již v době koronavirové pandemie. Někteří z nich proto museli, či budou muset, své výroky a činy vysvětlit před soudy. Pro své příznivce se stávají novodobými „disidenty“.

Po skončení koronavirové epidemie se zájem řady dezinformátorů přesunul mj. **k válce na Ukrajině**. Zpravidla začali opakovat tvrzení kremelské propagandy. Válečný konflikt tak jejich příznivce ještě více vzdálil od opačného názorového proudu.

Policisté se ve sledovaném období zabývali případy **schvalování, omlouvání či bagatelizace ruské agrese**. Obvodní soud pro Prahu 9 uložil trestním příkazem muži pro přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia trest obecně prospěšných prací.

S dlouhotrvajícími společenskými antagonismy **roste i míra agresivity**. Policisté tak řešili výhrůžky adresované názorovým oponentům. V souvislosti s protiepidemickými opatřeními byly medializovány např. dvě kauzy výzev k násilí proti politikům. Krajský soud ve Zlíně uložil Zdeňkovi Strapinovi pro trestný čin podpora a propagace terorismu podmíněný trest odnětí svobody v délce 2,5 roku se čtyřletým odkladem a peněžitý trest ve výši 30.000,-. Státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze podal obžalobu ke Krajskému soudu v Plzni pro podobný skutek i v případě Tomáše Čermáka.

²⁴ Ve sledovaném období se část této scény podařilo zmobilizovat skupině kolem Ladislava Vrábela. Na shromáždění dne 3. září na pražském Václavském náměstí, které spoluorganizoval, dorazilo cca 70.000 lidí. Vráběl se postupem času radikalizoval. V lednu 2023 už např. tvrdil, že jako zvolený prezident by si zřídil jemu podřízenou „malou armádu“ a podřídil si „nejbohatší lidi v České republice“ a „šéfy politických stran“. Od září pak počáteční vliv tohoto aktivisty upadal, mj. i kvůli sporům s kolegy a spolupracovníky.

²⁵ Někteří dezinformátoři od svých příznivců vybírají finanční příspěvky. Vzniká tak mezi nimi tvrdé konkurenční prostředí.

Soudy se zabývaly **osobami**, které se již v **minulosti zapojily do konfliktu na Donbase** na straně samozvaných separatistických republik a byly stíhány pro teroristické trestné činy. Nejvyšší soud odmítl dovolání Martina Kantora a Alexeje Fadějeva.²⁶ Odmítl i dovolání Lukáše Nováčka, který dostal šestiletý trest za účast na organizované zločinecké skupině. Vrchní soud v Praze změnil kvalifikaci u Martina Sukupa na trestný čin účast na nestátní ozbrojené skupině zaměřené na působení v ozbrojeném konfliktu a snížil mu výši trestu na čtyři roky.²⁷ Tentýž soud zrušil rozsudek nad Alojzem Polákem a vrátil věc Městskému soudu v Praze k novému projednání.²⁸

Městský soud v Praze osvobodil Alexandra Franchettiho obžalovaného ze založení organizované zločinecké skupiny zaměřené k páčání teroristického útoku pro jeho údajné zapojení do anexe krymského poloostrova.²⁹

Detektivové Národní centrály proti organizovanému zločinu spustili on-line dotazník pro svědky a oběti válečných zločinů na Ukrajině. Některé osoby byly v této souvislosti vyslechnuty.

Za rizikové lze považovat i aktivity namířené proti institucím i jednotlivcům v České republice, které souvisí se zakotvením státu v rámci mezinárodního demokratického společenství a s jeho postojem vůči agresi na Ukrajině. Zařadit sem lze **koordinované šíření dezinformací v online prostoru, kybernetické útoky, šíření poplašných zpráv či různé formy zastrašování názorových odpůrců.**

Městské státní zastupitelství v Praze zastavilo trestní stíhání československých předválečných předsedů vlády armádního generála Jana Syrového a Rudolfa Berana.³⁰

Nadále platil 1. stupeň ohrožení terorismem.³¹

2. Statistiky

2.1. Nenávistně motivovaná kriminalita v roce 2022

Počty skutků

Takticko-statistická klasifikace	období 1.1.-31.12.2022	
	registrováno	objasněno
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	9	3
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	46	22
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	10	2

²⁶ Mužům byl uložen dvacetiletý, resp. jednadvacetiletý trest odnětí svobody. U Fadějeva soud rozhodl již v červnu 2022.

²⁷ Pražský městský soud mu původně pro teroristické trestné činy uložil trest odnětí svobody ve výši 21 let.

²⁸ Polákovi byl původně uložen pro teroristické trestné činy dvacetiletý trest.

²⁹ Franchetti byl zároveň propuštěn z vazby.

³⁰ Vrchní soud v Praze nejprve zrušil rozsudek Národního soudu v Praze z roku 1947. Ministryně obrany následně vydala osvědčení o tom, že Syrovému náleží hodnost armádní generál a československá vojenská vyznamenání.

³¹ <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/stupne-ohrozeni-terorismem.aspx>.

poškození cizí věci (§ 228)	15	11
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	2	2
sprejerství (§ 228/2)	22	5
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	17	9
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	28	15
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	0	0
CELKOVÝ SOUČET	149	69

Počty stíhaných osob

Takticko-statistická klasifikace	období 1.1.-31.12.2022	
	počet	
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	3	
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	20	
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	2	
poškození cizí věci (§ 228)	2	
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	11	
sprejerství (§ 228/2)	3	
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	8	
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	15	
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	0	
CELKOVÝ POČET	73	

Za roku 2022 je evidováno **149 nenávistně motivovaných trestných činů**. Z toho **69** jich bylo **objasněno**. Nejčastěji byl v tomto období zastoupen TČ násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci v počtu 46 skutků.

Policie ČR eviduje za rok 2022 celkem **73 stíhaných osob** u nenávistně motivovaných skutků. Nejčastěji se jednalo o TČ násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci v počtu 20 osob.

Počty skutků podle obětí (objektu napadení)

Skupina	období 1.1.-31.12.2022	
	registrováno	
Židé	25	
Romové	20	
LGBT+	13	

2.2. Nenávistně motivovaná kriminalita v roce 2022 podle krajů

Počty skutků

Spácháno na území kraje	období 1.1.-31.12.2022	
	registrováno	objasněno
Hl. m. Praha	79	28
Středočeský	8	2
Jihočeský	2	2
Plzeňský	4	3
Ústecký	5	1
Královéhradecký	2	2
Jihomoravský	10	1
Moravskoslezský	4	2
Olomoucký	7	7
Zlínský	4	4
Vysočina	2	0
Pardubický	4	1
Liberecký	15	13
Karlovarský	3	3
ČR CELKEM	149	69

Počty stíhaných osob

Spácháno na území kraje	období 1.1.-31.12.2022
	počet
Hl. m. Praha	22
Středočeský	5
Jihočeský	2
Plzeňský	3
Ústecký	2
Královéhradecký	0
Jihomoravský	3
Moravskoslezský	1
Olomoucký	15
Zlínský	4
Vysočina	0
Pardubický	1
Liberecký	14
Karlovarský	2
ČR CELKEM	73

V roce 2022 bylo registrováno **nejvíce nenávistně motivovaných skutků v Praze (79)** a dále pak v kraji Libereckém (15) a Jihomoravském (10). **Nejvíce stíhaných osob** u nenávistně motivovaných skutků bylo evidováno **v Praze (22)**, dále pak Olomouckém (15) a v Libereckém kraji (14).